

Тема 3. Міжнародна конкурентоспроможність підприємства

- 1. Сутність і генеза теоретичних моделей міжнародної конкурентоспроможності підприємства*
- 2. Фактори міжнародної конкурентоспроможності підприємства*
- 3. Інституційні технології формування міжнародної конкурентоспроможності підприємства*
- 4. Показники і методи оцінки міжнародної конкурентоспроможності підприємства*

Література

1. Кузьмін О.Є., Горбаль Н.І. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства: Підручник. – Львів: Компакт – ЛВ, 2005. – С. 62-86
2. Піддубна Л.І. Конкурентоспроможність економічних систем: теорія, механізм регулювання та управління. Монографія. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2007. – С. 113-125
3. Піддубний І.О., Піддубна Л.І. Теорія конкурентоспроможності: сучасний стан і предметно-методологічні аспекти розвитку. Економіка України. 2007. – № 8 (№ 49). – С. 52-60
4. Портер М. Международная конкуренция: Пер. с англ. – М.: «Международные отношения», 1993. – С. 42-64.
5. Сіваченко І.Ю., Козак Ю.Г., Єхануров Ю.І. та ін. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств: Навчальний посібник / за ред. І.Ю.Сіваченко, Ю.Г.Козак, Ю.І. Єханурова. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – С. 67-75.

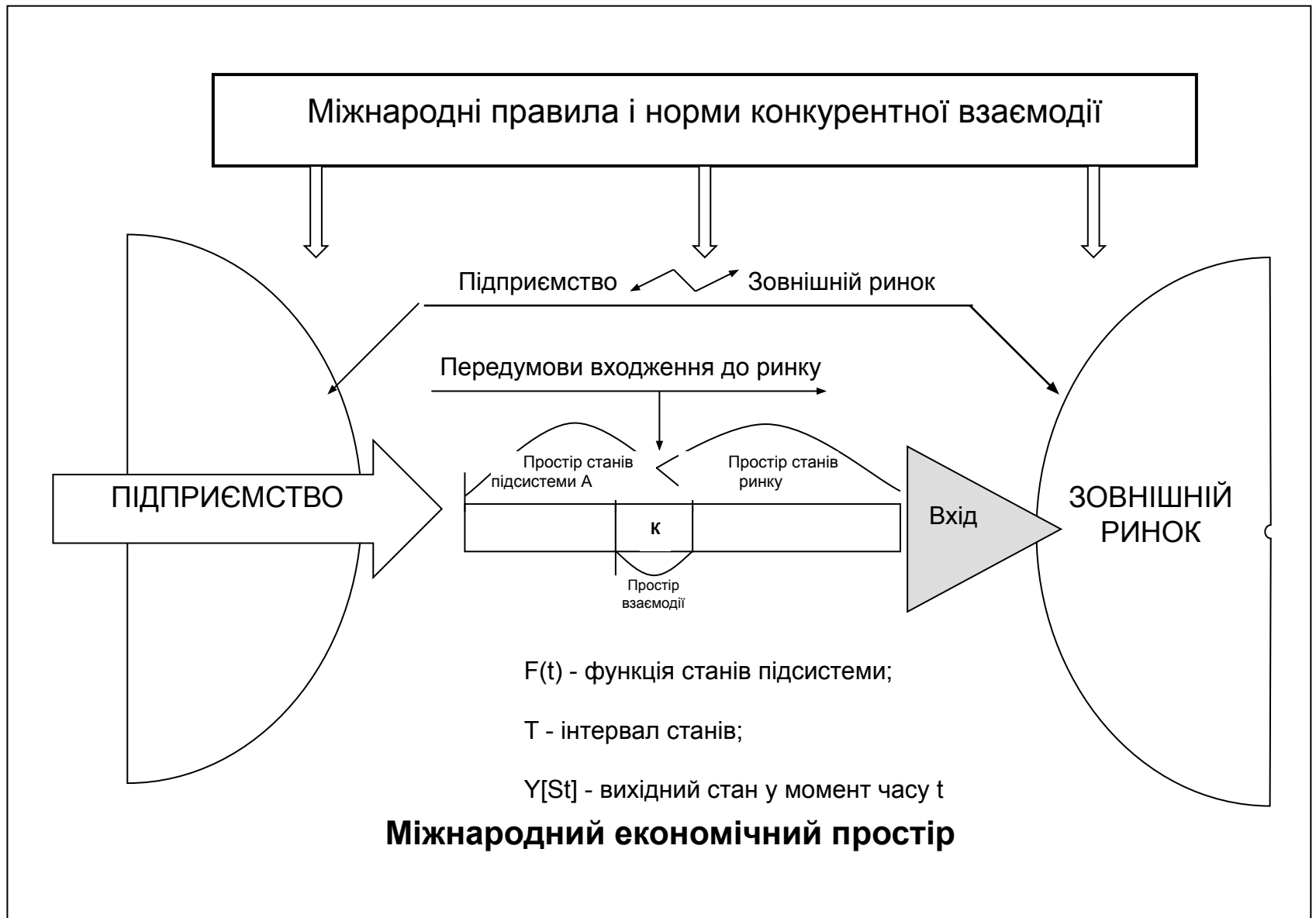

Рис. 1. Системно-праксеологічна модель міжнародної конкурентоспроможності підприємства

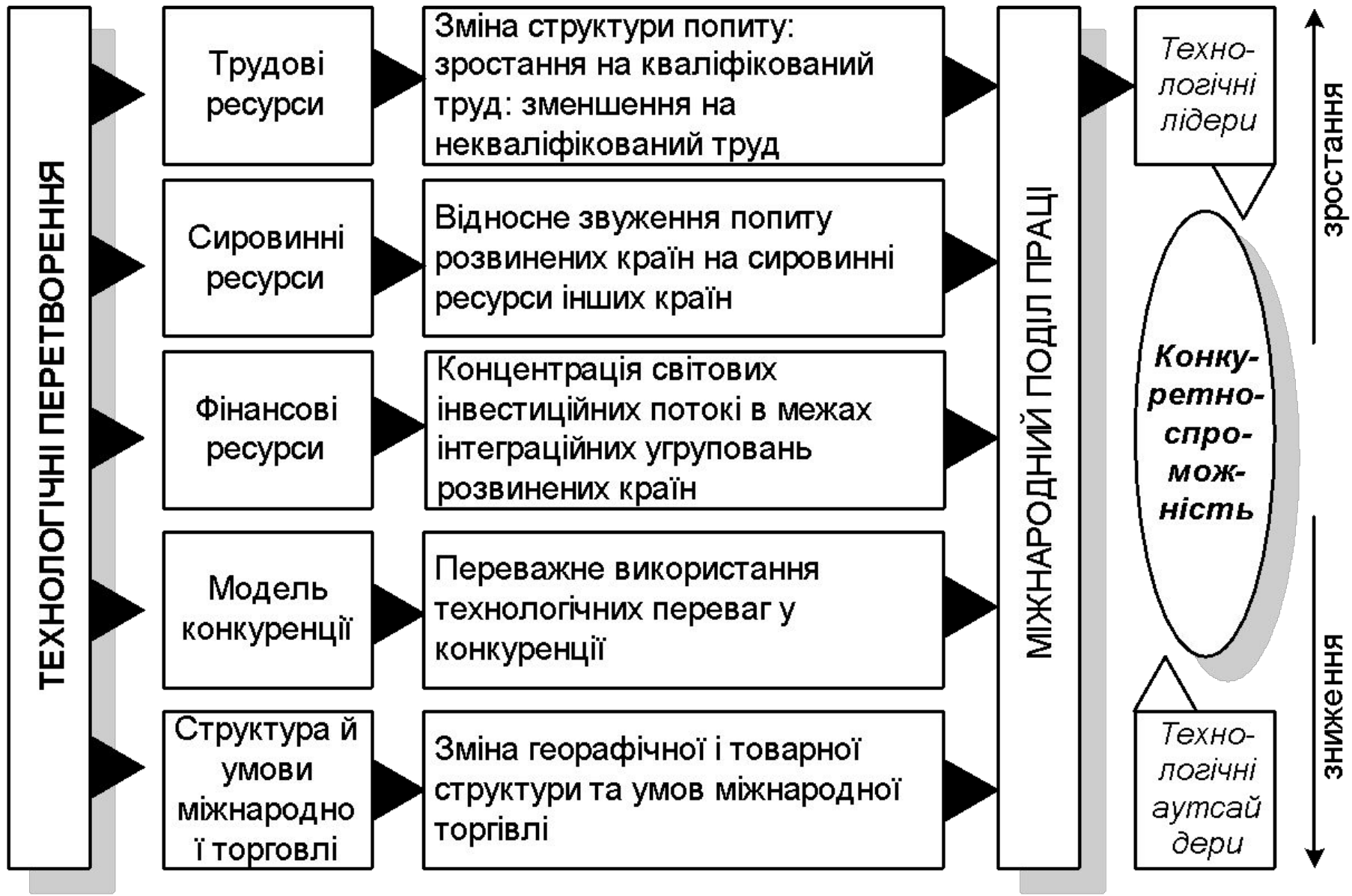

Рис.2. Механізм впливу технологічних перетворень на міжнародний поділ праці

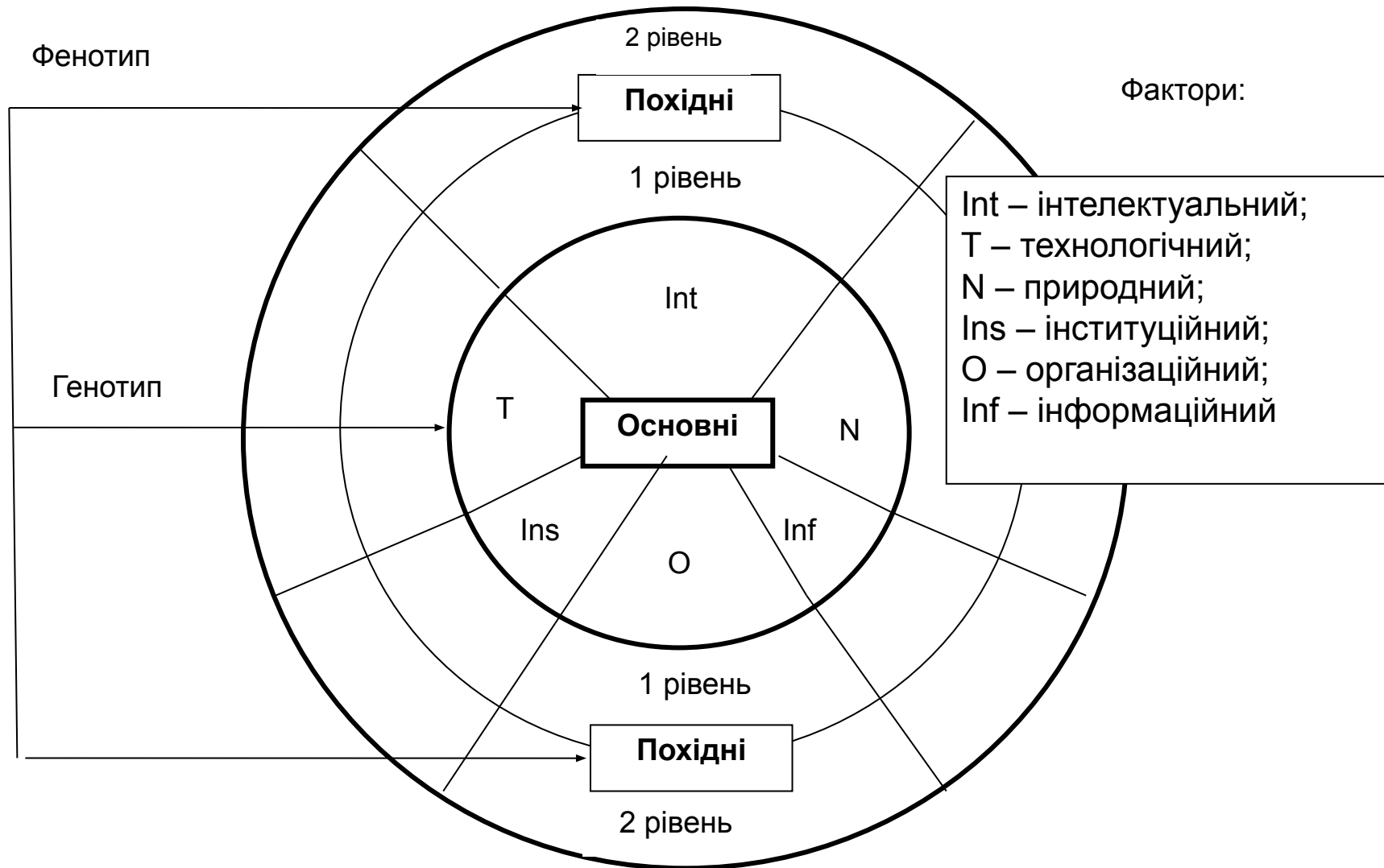

Рис. 3. Система факторів конкурентоспроможності

Рис. 4. Структуризація внутрішніх і зовнішніх факторів міжнародної конкурентоспроможності підприємства

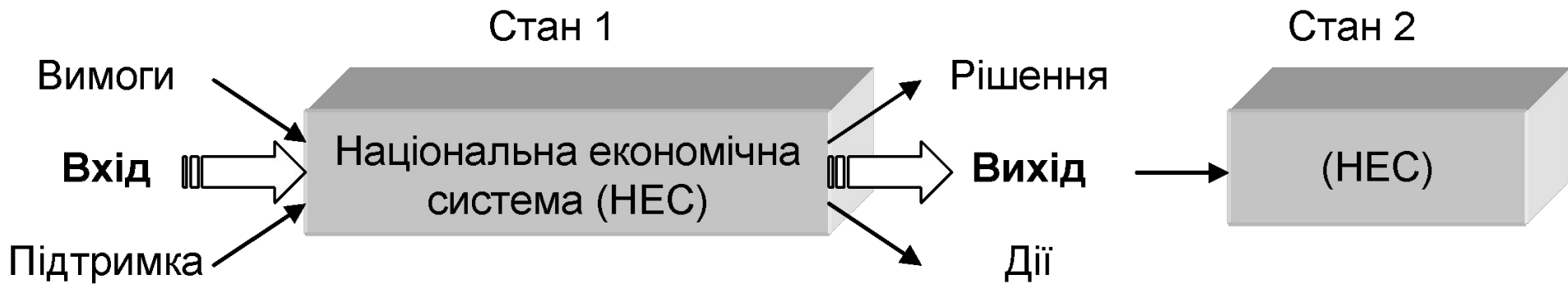

Рис. 5. Модель розвитку національної економічної системи як кібернетичного «чорного ящика»

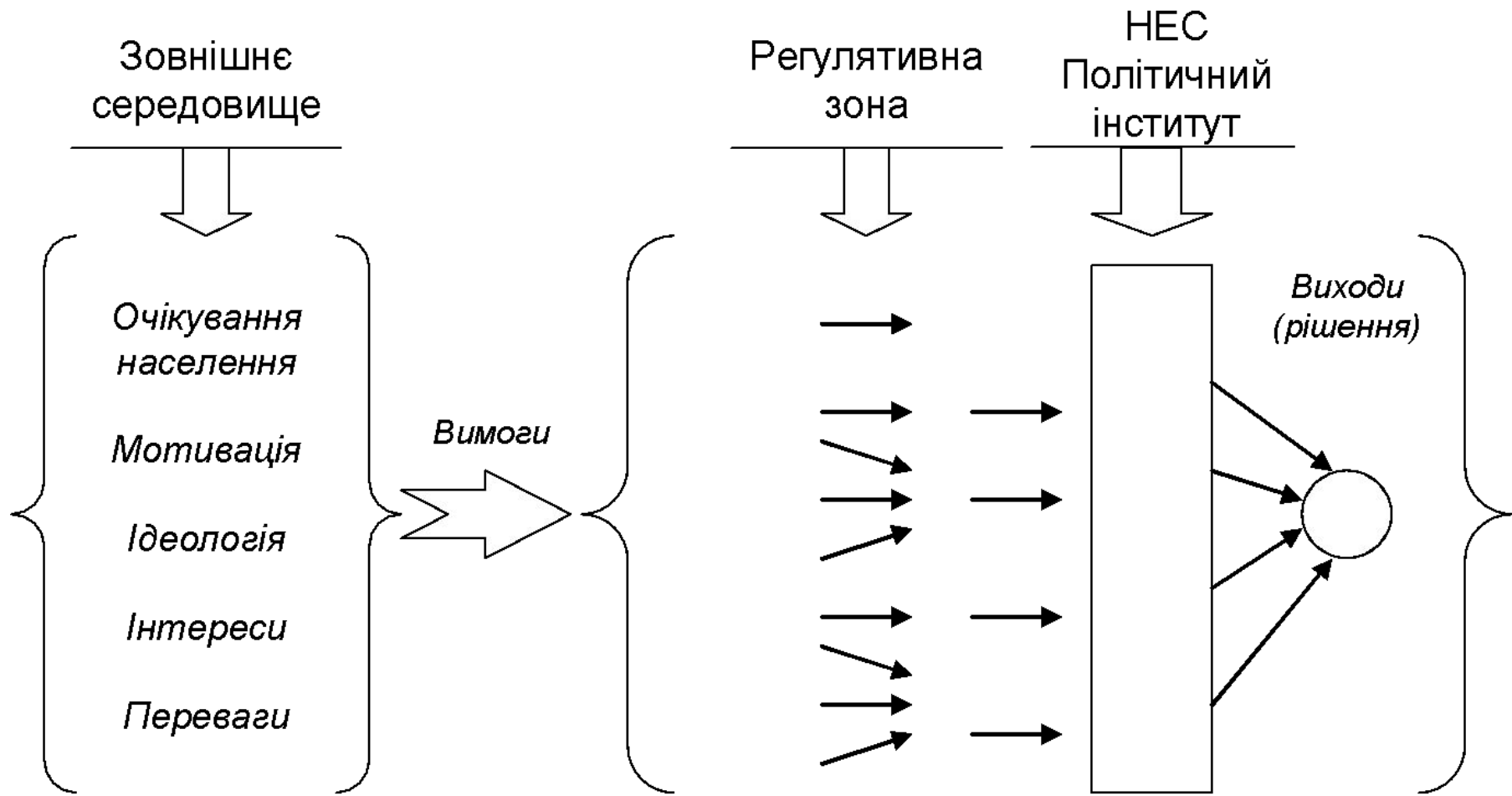

Рис. 6. Рівень конкурентоспроможності (К) національної економічної системи (НЕС) як результат регулювання вхідних вимог (Ri)

Результативність господарської діяльності промислових підприємств Харківського регіону за критеріями продуктивності (а), ефективності (б) та конкурентоспроможності (в), (2006 р.)

№ з/п	Підприємство, вид основної продукції	Критерії результативності		
		Обсяг виробництва, грн./год. (а)	Рентабельність, % (б)	Конкурентна позиція (в)
1	ДП «Завод «Електроважмаш» (генератори до парових турбін)	10,6	10,8	Р – слабка (Б)
2	ДП «Харківський завод транспортного устаткування» (автопаливозаправники АТЗ-4-5337)	12,1	24,1	Р – слабка (Б)
3	ВАТ «Харківський машинобудівний завод «Світло шахтаря» (конвеєри шахтні скребкові)	19,4	26,8	М – помірна (Б)
4	ВАТ «Харківський підшипниковий завод» (підшипники кочення)	17,2	14,9	М – помірна (А)
5	ДП «Харківський машинобудівний завод «ФЕД» (авіаційно-технічні агрегати)	17,1	18,9	Р – слабка (Б)
6	ВАТ «Харківський завод «Кондиціонер» (кондиціонери очищення)	16,2	13,0	М – помірна (Б)
7	ВАТ «Харківський завод агрегатних верстатів» (агрегати спеціальні, верстати)	11,8	11,7	Р – слабка (Б)
8	СП «Харківський завод під'ємно-транспортного устаткування» (крани мостові електричні)	31,2	29,0	С – сильна (Б)
9	ВАТ «Хартрон» (системи управління об'єктами ракетно-космічної техніки)	36,5	19,6	С – сильна (А)
10	ХВО «Протон» (цифрові автоматичні телефонні станції)	16,0	10,5	Р – слабка (Б)
11	ДП «ПЕМЗ» (електромашини великі)	12,0	7,8	Р – слабка (Б)
12	ВАТ «Харківський завод «Світло шахтаря» (конвеєри шахтні скребкові)	19,4	26,8	М – помірна (Б)

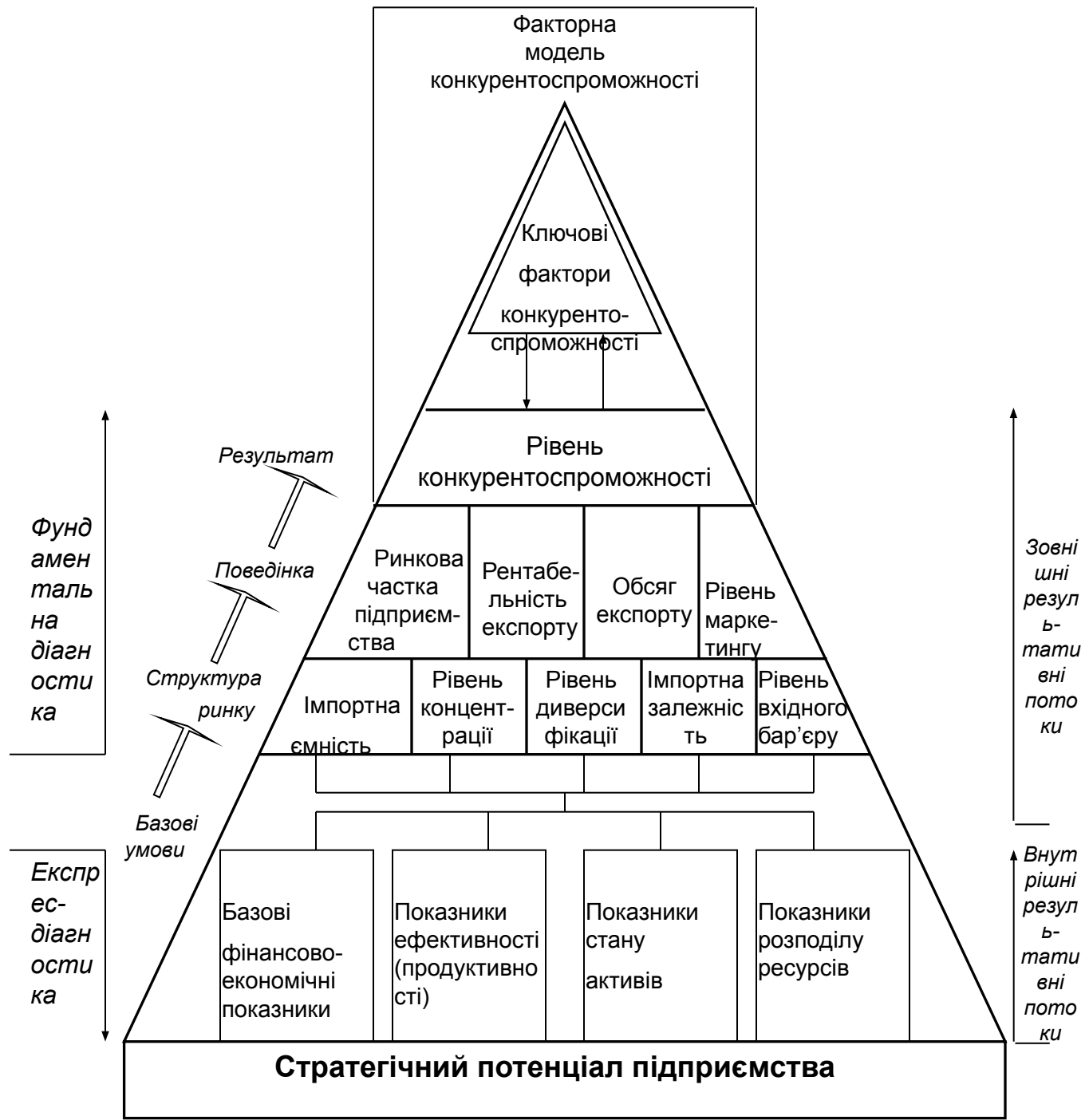

Рис.7. Система показників міжнародної конкурентоспроможності підприємства

Рис. 8. Методи оцінки міжнародної конкурентоспроможності підприємства

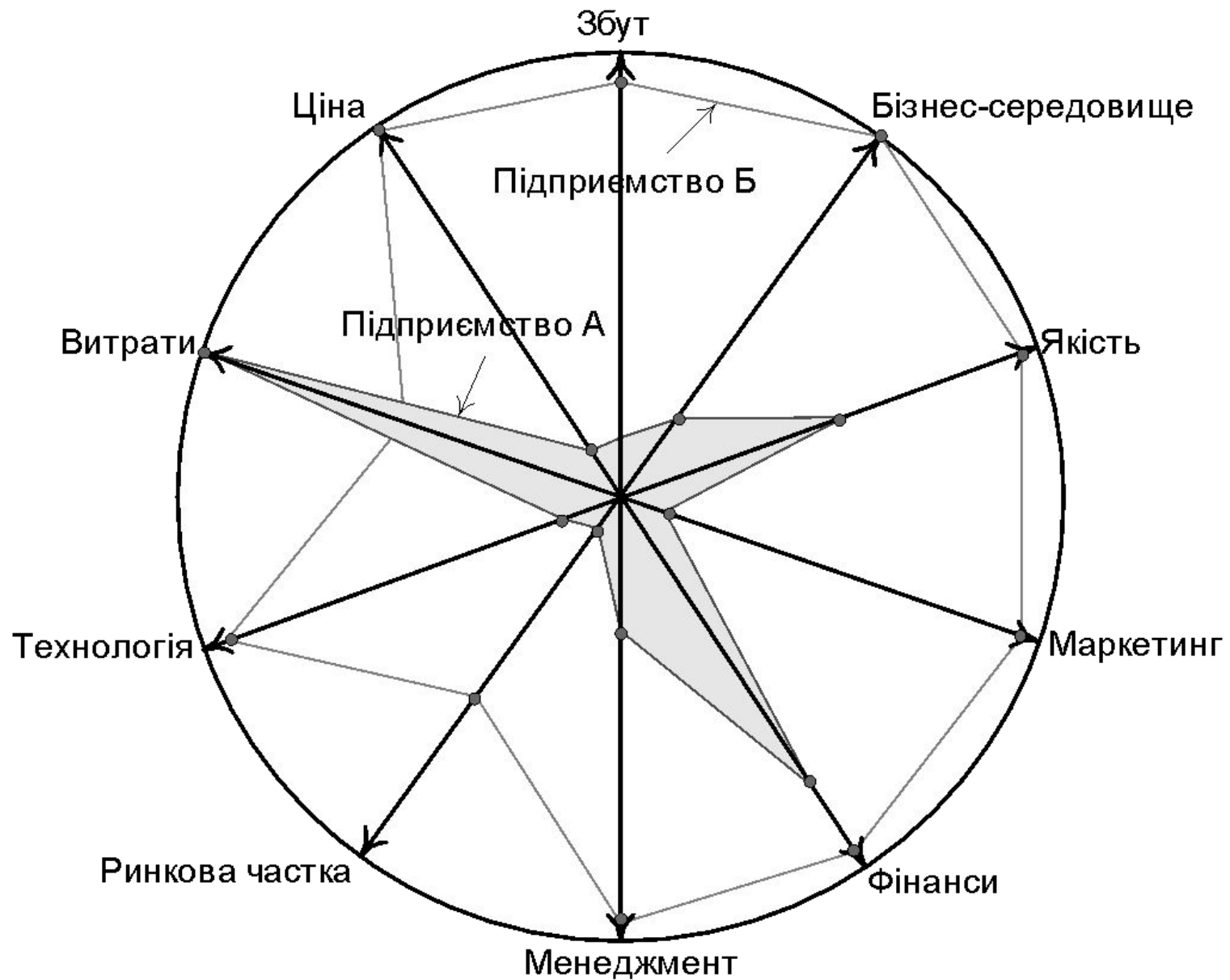

Рис. 9. Багатокутники міжнародної конкурентоспроможності підприємств А і Б

Table 1: The Global Competitiveness Index 2015–2016 rankings and 2014–2015 comparisons

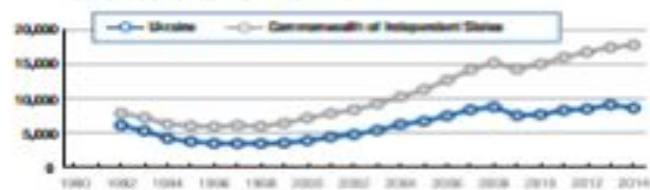
Country/Economy	GCI 2015–2016		Rank among 2014–2015 economies*	GCI 2014–2015 rank (out of 146)	Country/Economy	GCI 2015–2016		Rank among 2014–2015 econ.*	GCI 2014–2015 rank (out of 146)
	Rank (out of 146)	Score (1–7)				Rank (out of 146)	Score (1–7)		
Switzerland	1	5.76	1	1	Botswana	71	4.19	71	74
Singapore	2	5.68	2	2	Morocco	72	4.17	72	72
United States	3	5.61	3	3	Uruguay	73	4.08	73	80
Germany	4	5.53	4	5	Iran, Islamic Rep.	74	4.08	74	83
Netherlands	5	5.50	5	8	Brazil	75	4.08	75	57
Japan	6	5.47	6	6	Ecuador	76	4.07	n/a	n/a
Hong Kong SAR	7	5.46	7	7	Costa	77	4.07	76	77
Finland	8	5.45	8	4	Guatemala	78	4.05	77	78
Sweden	9	5.43	9	10	Ukraine	79	4.03	78	76
United Kingdom	10	5.43	10	9	Tajikistan	80	4.03	79	91
Norway	11	5.41	11	11	Sweco	81	4.02	80	81
Denmark	12	5.33	12	13	Armenia	82	4.01	81	85
Canada	13	5.31	13	15	Lao PDR	83	4.00	82	83
Qatar	14	5.28	14	16	Moldova	84	4.00	83	82
Taiwan, China	15	5.28	15	14	Namibia	85	3.99	84	88
New Zealand	16	5.25	16	17	Jamaica	86	3.97	85	86
United Arab Emirates	17	5.24	17	12	Algeria	87	3.97	86	79
Malaysia	18	5.23	18	20	Honduras	88	3.95	87	100
Belgium	19	5.20	19	18	Trinidad and Tobago	89	3.94	88	89
Luxembourg	20	5.20	20	19	Cambodia	90	3.94	89	95
Australia	21	5.15	21	22	Cote d'Ivoire	91	3.93	90	115
France	22	5.13	22	23	Tunisia	92	3.93	91	87
Austria	23	5.12	23	21	Albania	93	3.93	92	87
Ireland	24	5.11	24	25	Serbia	94	3.89	93	94
Saudi Arabia	25	5.07	25	24	El Salvador	95	3.87	94	84
Korea, Rep.	26	4.99	26	26	Zambia	96	3.87	95	96
Israel	27	4.98	27	27	Seychelles	97	3.86	96	82
China	28	4.89	28	28	Dominican Republic	98	3.86	97	101
Iceland	29	4.83	29	30	Kenya	99	3.85	98	90
Estonia	30	4.74	30	29	Nepal	100	3.85	99	102
Czech Republic	31	4.69	31	37	Lebanon	101	3.84	100	113
Thailand	32	4.64	32	31	Kyrgyz Republic	102	3.83	101	108
Spain	33	4.59	33	35	Cuba	103	3.83	102	106
Kuwait	34	4.59	34	40	Mongolia	104	3.81	103	98
Chile	35	4.58	35	33	Brunei	105	3.80	104	103
Lithuania	36	4.55	36	41	Argentina	106	3.79	105	104
Indonesia	37	4.52	37	34	Bangladesh	107	3.76	106	109
Portugal	38	4.52	38	36	Nicaragua	108	3.75	107	96
Bahrain	39	4.52	39	44	Ethiopia	109	3.75	108	118
Azerbaijan	40	4.50	40	38	Senegal	110	3.73	109	112
Poland	41	4.49	41	43	Bosnia and Herzegovina	111	3.71	n/a	n/a
Kazakhstan	42	4.49	42	50	Egypt, Arab	112	3.70	110	114
Italy	43	4.45	43	46	Lesotho	113	3.70	111	107
Latvia	44	4.45	44	42	Cameroon	114	3.69	112	116
Russian Federation	45	4.44	45	53	Uganda	115	3.66	113	122
Mauritius	46	4.43	46	39	Egypt	116	3.66	114	119
Philippines	47	4.39	47	52	Bolivia	117	3.60	115	905
Malta	48	4.39	48	47	Paraguay	118	3.60	116	120
South Africa	49	4.39	49	56	Ghana	119	3.58	117	111
Panama	50	4.38	50	48	Tanzania	120	3.57	118	121
Turkey	51	4.37	51	45	Guyana	121	3.56	119	117
Costa Rica	52	4.33	52	51	Benin	122	3.55	n/a	n/a
Romania	53	4.32	53	59	Gambia, The	123	3.48	120	125
Bulgaria	54	4.32	54	54	Nigeria	124	3.46	121	127
India	55	4.31	55	71	Zimbabwe	125	3.45	122	124
Vietnam	56	4.30	56	68	Poland	126	3.45	123	129
Mexico	57	4.29	57	61	Mali	127	3.44	124	128
Rwanda	58	4.29	58	62	Swaziland	128	3.40	125	123
Slovenia	59	4.28	59	70	Liberia	129	3.37	n/a	n/a
Macedonia, FYR	60	4.28	60	63	Madagascar	130	3.32	126	130
Colombia	61	4.28	61	66	Myanmar	131	3.32	127	124
Emir	62	4.25	62	46	Venezuela	132	3.30	128	121
Hungary	63	4.25	63	60	Mozambique	133	3.29	129	123
Jordan	64	4.23	64	64	Rwanda	134	3.18	130	137
Cyprus	65	4.23	65	58	Malawi	135	3.15	131	132
Georgia	66	4.22	66	69	Burundi	136	3.11	132	135
Slovak Republic	67	4.22	67	75	Sierra Leone	137	3.06	133	138
St. Lucia	68	4.21	68	73	Mauritania	138	3.05	134	141
Peru	69	4.21	69	65	Chad	139	2.96	135	143
Morocco	70	4.20	70	67	Ghana	140	2.84	136	144

Note: The Global Competitiveness Index captures the fundamentals of an economy. Recent developments, including currency (e.g., Switzerland) and commodity price fluctuations (e.g., Azerbaijan),

Key indicators, 2014

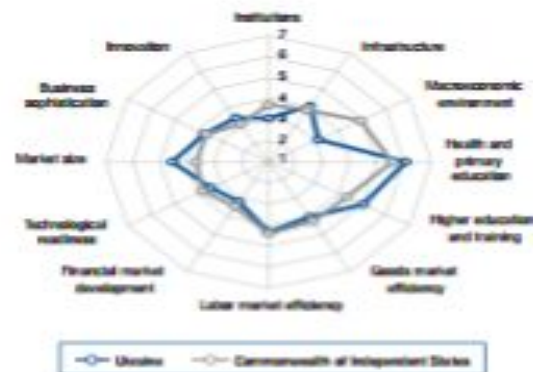
Population (millions)	42.8
GDP (US\$ billions)	130.7
GDP per capita (US\$)	3,055
GDP (PPP) as share (%) of world total	0.34

GDP (PPP) per capita (int'l \$), 1990-2014

Global Competitiveness Index

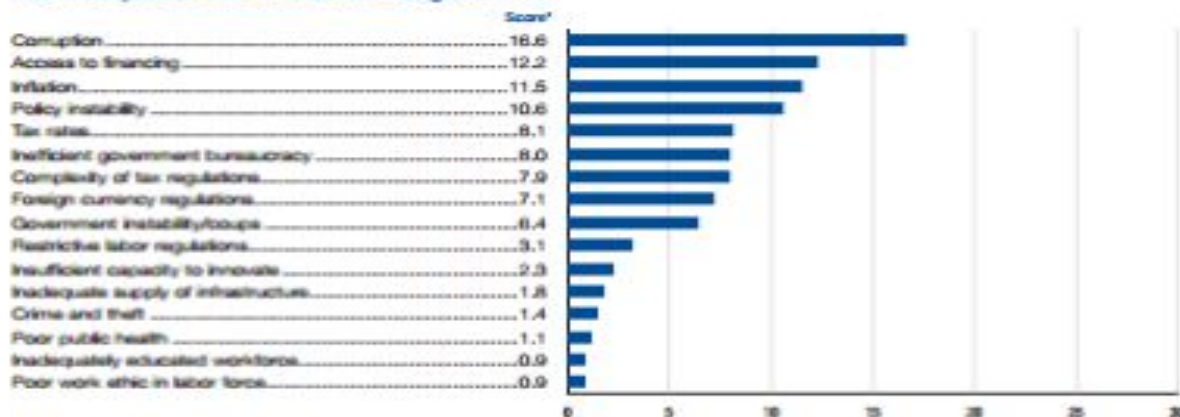
	Rank (out of 140)	Score (1-7)
GCI 2015-2016	79	4.0
GCI 2014-2015 (out of 144)	76	4.1
GCI 2013-2014 (out of 148)	84	4.1
GCI 2012-2013 (out of 144)	73	4.1
Basic requirements (40.0%)	101	4.1
1st pillar: Institutions	130	3.1
2nd pillar: Infrastructure	69	4.1
3rd pillar: Macroeconomic environment	134	3.1
4th pillar: Health and primary education	45	6.1
Efficiency enhancers (50.0%)	65	4.1
5th pillar: Higher education and training	34	5.0
6th pillar: Goods market efficiency	106	4.0
7th pillar: Labor market efficiency	56	4.3
8th pillar: Financial market development	121	3.2
9th pillar: Technological readiness	86	3.4
10th pillar: Market size	45	4.5
Innovation and sophistication factors (10.0%)	72	3.6
11th pillar: Business sophistication	91	3.7
12th pillar: Innovation	54	3.4

Stage of development

The most problematic factors for doing business

INDICATOR	VALUE	RANK/148
1st pillar: Institutions		
1.01 Property rights	2.9	132
1.02 Intellectual property protection	3.1	120
1.03 Diversion of public funds	2.7	111
1.04 Public trust in politicians	2.6	80
1.05 Irregular payments and bribes	2.9	122
1.06 Judicial independence	2.3	132
1.07 Favoritism in decisions of government officials	2.7	99
1.08 Wastefulness of government spending	1.9	134
1.09 Burden of government regulation	3.3	87
1.10 Efficiency of legal framework in settling disputes	2.6	122
1.11 Efficiency of legal framework in challenging regs.	2.6	123
1.12 Transparency of government policymaking	3.7	58
1.13 Business costs of taxation	3.1	133
1.14 Business costs of crime and violence	3.4	116
1.15 Organized crime	3.4	128
1.16 Reliability of police services	2.6	133
1.17 Ethical behavior of firms	3.8	70
1.18 Strength of auditing and reporting standards	3.6	124
1.19 Efficacy of corporate boards	4.1	125
1.20 Protection of minority shareholders' interests	2.9	134
1.21 Strength of investor protection, 0-10 (best)	4.8	95
2nd pillar: Infrastructure		
2.01 Quality of overall infrastructure	3.8	82
2.02 Quality of roads	2.4	132
2.03 Quality of railroad infrastructure	4.2	28
2.04 Quality of port infrastructure	3.2	108
2.05 Quality of air transport infrastructure	3.7	97
2.06 Available airline seat km/week, millions	203.9	61
2.07 Quality of electricity supply	4.6	75
2.08 Mobile telephone subscriptions/100 pop.	144.1	32
2.09 Fixed-telephone lines/100 pop.	24.6	44
3rd pillar: Macroeconomic environment		
3.01 Government budget balance, % GDP	-4.5	104
3.02 Gross national savings, % GDP	10.8	124
3.03 Inflation, annual % change	12.1	134
3.04 General government debt, % GDP	71.2	110
3.05 Country credit rating, 0-100 (best)	23.8	118
4th pillar: Health and primary education		
4.01 Malaria cases/100,000 pop.	5.1	n/a
4.02 Business impact of malaria	N/Appt	n/a
4.03 Tuberculosis cases/100,000 pop.	96.0	88
4.04 Business impact of tuberculosis	4.8	95
4.05 HIV prevalence, % adult pop.	0.8	104
4.06 Business impact of HIV/AIDS	5.0	84
4.07 Infant mortality, deaths/1,000 live births	8.6	53
4.08 Life expectancy, years	71.2	87
4.09 Quality of primary education	4.5	45
4.10 Primary education enrollment, net %	97.4	33
5th pillar: Higher education and training		
5.01 Secondary education enrollment, gross %	98.9	39
5.02 Tertiary education enrollment, gross %	79.0	14
5.03 Quality of the education system	4.0	54
5.04 Quality of math and science education	4.6	38
5.05 Quality of management schools	3.9	87
5.06 Internet access in schools	4.8	44
5.07 Availability of specialized training services	4.0	78
5.08 Extent of staff training	3.9	74
6th pillar: Goods market efficiency		
6.01 Intensity of local competition	4.7	99
6.02 Extent of market dominance	3.4	98
6.03 Effectiveness of anti-monopoly policy	2.7	136
6.04 Effect of taxation on incentives to invest	2.7	129
6.05 Total tax rate, % profits	52.9	118

INDICATOR	VALUE	RANK/148
6th pillar: Goods market efficiency (cont'd)		
6.06 No. procedures to start a business	6	57
6.07 No. days to start a business	21.0	101
6.08 Agricultural policy costs	3.6	90
6.09 Prevalence of non-tariff barriers	3.9	116
6.10 Trade tariffs, % duty	2.9	43
6.11 Prevalence of foreign ownership	3.3	126
6.12 Business impact of rules on FDI	3.6	122
6.13 Burden of customs procedures	3.3	113
6.14 Imports as a percentage of GDP	50.6	59
6.15 Degree of customer orientation	4.5	72
6.16 Buyer sophistication	3.4	68
7th pillar: Labor market efficiency		
7.01 Cooperation in labor-employer relations	4.2	87
7.02 Flexibility of wage determination	5.0	71
7.03 Hiring and firing practices	4.1	47
7.04 Redundancy costs, weeks of salary	13.0	54
7.05 Effect of taxation on incentives to work	3.0	121
7.06 Pay and productivity	4.7	17
7.07 Reliance on professional management	3.7	103
7.08 Country capacity to retain talent	2.7	114
7.09 Country capacity to attract talent	2.8	97
7.10 Women in labor force, ratio to men	0.85	54
8th pillar: Financial market development		
8.01 Availability of financial services	3.9	101
8.02 Affordability of financial services	3.5	123
8.03 Financing through local equity market	2.6	118
8.04 Ease of access to loans	2.6	87
8.05 Venture capital availability	2.4	132
8.06 Soundness of banks	2.6	140
8.07 Regulation of securities exchanges	2.5	135
8.08 Legal rights index, 0-10 (best)	8	17
9th pillar: Technological readiness		
9.01 Availability of latest technologies	4.3	96
9.02 Firm-level technology absorption	4.2	100
9.03 FDI and technology transfer	3.8	117
9.04 Individuals using Internet, %	43.4	80
9.05 Fixed-broadband Internet subscriptions/100 pop.	8.4	72
9.06 Int'l Internet bandwidth, kbit per user	40.7	64
9.07 Mobile-broadband subscriptions/100 pop.	7.5	121
10th pillar: Market size		
10.01 Domestic market size index, 1-7 (best)	4.3	46
10.02 Foreign market size index, 1-7 (best)	5.3	39
10.03 GDP (PPP \$ billion)	370.8	47
10.04 Exports as a percentage of GDP	52.6	41
11th pillar: Business sophistication		
11.01 Local supplier quantity	4.6	61
11.02 Local supplier quality	4.1	80
11.03 State of cluster development	3.0	124
11.04 Nature of competitive advantage	3.1	93
11.05 Value chain breadth	3.8	70
11.06 Control of international distribution	3.6	86
11.07 Production process sophistication	3.8	68
11.08 Extent of marketing	4.2	81
11.09 Willingness to delegate authority	3.7	123
12th pillar: Innovation		
12.01 Capacity for innovation	4.2	52
12.02 Quality of scientific research institutions	4.2	43
12.03 Company spending on R&D	3.4	54
12.04 University-industry collaboration in R&D	3.5	74
12.05 Gov't procurement of advanced tech products	3.0	98
12.06 Availability of scientists and engineers	4.7	39
12.07 PCT patents, applications/million pop.	3.6	50

Notes: Values are on a 1-to-7 scale unless otherwise annotated with an asterisk (*). For further details and explanations, please refer to the section "How to Read the Country/Company Profiles" on page 82.

- Country Profile
- Overall Performance
  - Competitiveness Evolution
  - Strengths and Weaknesses
  - Simulation
  - Attractiveness Indicators

Ukraine - Overall Performance

Overall Competitiveness

	2009	2010	2011	2012	2013
Rank	56	57	57	56	49

Economic Performance

	2009	2010	2011	2012	2013
Rank	55	55	45	48	30

Government Efficiency

	2009	2010	2011	2012	2013
Rank	56	56	58	56	57

Business Efficiency

	2009	2010	2011	2012	2013
Rank	53	54	55	55	51

Infrastructure

	2009	2010	2011	2012	2013
Rank	48	41	48	51	45

Basic Facts

	Value	Year
Population (million)	45.45	2013
Land area (km ² '000)	603.6	2012
GDP (\$ billion)	176.3	2012
GDP (PPP) per capita (\$)	7,245	2012
Real GDP growth (%)	0.2	2012
Consumer price inflation (%)	0.6	2012
Unemployment rate (%)	7.50	2012
Labor force (million)	22.01	2012
Current account balance (%)	-8.37	2012
Direct investment		
Stocks inward (\$ billion)	72.80	2012
Flows inward (% of GDP)	4.44	2012

